MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta ta' l-4 ta' Dicembru, 2009

Citazzjoni Numru. 213/2007

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fit-18 ta’ Mejju 2007 li permezz tiegħu l-attriċi A esponiet bir-rispett:

1. Illi l-attriċi A u l-konvenut B iżżewġu fis-27 t’Ottubru 2000, kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn taħt anness u mmarkat bħala Dok GG1;

2. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b’difett serju ta’ diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, illi

għamlitha mpossibbli għall-konvenuta (sic) illi taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ, *ai termini* tal-Artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

3. Illi l-kunsens tal-partijiet kien inkiseb bl-esklużjoni pozittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ, *ai termini* tal-Artikolu 19 (1) (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

4. Illi għalhekk iż-żwieġ ta' bejn il-kontendenti kien null u nvalidu skond il-liġi;

Jgħid il-konvenut għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara ż-żwieġ ta' bejn il-partijiet null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Bl-ispejjeż u l-konvenut minn issa nġunt in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenut B, ippreżentata fit-22 ta' Mejju 2009 li permezz tagħha eċċepixxa:

1. Illi l-esponenti qed jopponu bil-qawwa kollha t-talbiet attriċi *stante* li huwa żżewweġ lill-attriċi u kien jgħix ħajja responsabbli fiż-żwieġ għal diversi snin;

2. Illi ma hemm l-ebda element u raġuni biex it-talbiet għall-annullament taż-żwieġ jiġu akkolti *stante* li kemm hu u kemm hi kienu qegħdin jonoraw l-obbligi tagħhom fiż-żwieġ tant li wara snin jgħixu flimkien, kienet hi li qabdet u telqet għand ommha;

3. Illi minħabba li huwa ma jaħti xejn għan-nuqqas tat-tifrik taż-żwieġ li ċertament ma hux każ ta' annullament, huwa m'għandux ibati l-ispejjeż ta' dawn il-proċeduri;

5. Illi huwa qed jopponi t-talbiet attriċi kemm fil-fatt u kemm fid-dritt.

Bl-ispejjeż.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits partijiet u anke semgħethom jixhdu;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati;

Rat il-verbal tas-seduta tat-13 ta' Novembru 2009 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2000 a bażi tal-Artikolu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut qed jikkontesta t-talba. Kif spiss irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju."* (**"Anna Tonna vs Alexander Tonna"** deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

Illi l-artikoli ċitati mill-attriċi jirrigwardjaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-

drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha mpossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Illi kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża **"Joseph Zammit vs Bernardette Zammit"** (27 ta' Jannar, 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbilta' bejn dawn iż-żewġ kawżali

toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali. "

Illi fil-kawża **"Nicholas Agius vs Rita Agius"** (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi **"Angela Spiteri vs Joseph Spiteri"** (4 ta' Novembru, 1994), **"Robert Attard vs Josephine Attard"** (18 ta' Ottubru, 1995) u **"Janet Portelli vs Victor Portelli"** (14 ta' Awissu, 1995).

Illi fil-kawża fl-ismijiet **"Mario Mizzi vs Maris Mizzi"** (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."*

Illi f'dan il-każ, l-attriċi kellha biss sittax-il sena meta daħlet għaż-żwieġ, u kienet ilha biss taf lill-konvenut ftit xhur. Dan il-fatt waħdu ma jfissirx li ż-żwieġ huwa null, iżda l-Qorti tifhem li għal tifla (għax fil-fatt hekk hi) ta' sittax-il sena huwa diffiċli li jkollha d-diskrezzjoni neċessarja biex tidħol għar-responsabbiltajiet taż-żwieġ. Barra minn hekk l-attriċi *ex admissis* ġia' kellha problema ta' droga. Wieħed diffiċli jifhem kif f'dak l-istat hija setgħet tifhem ir-responsabbiltajiet taż-żwieġ. Skond l-istess attriċi, il-konvenut telaq mid-dar (kienu jgħixu mal-ġenituri tagħha) wara biss xahrejn. Il-konvenut da parti tiegħu qal illi damu

ftit snin, u hu telaq għaliex ried li jgħixu għal rashom. Kollox ma' kollox il-Qorti aktar temmen lill-attriċi illi l-konvenut kien jinteressah li jiżżewweġ tfajla Maltija biex ma jkollux problemi li jibqa' Malta. Hemm għalhekk diversi fatturi li jwasslu għall-konklużjoni li l-Qorti għandha tilqa' t-talba attriċi għaliex hemm wisq fatturi li jindikaw dan.

Għaldaqstant il-Qorti tiddeċiedi din il-kawża billi tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ ċelebrat bejn il-partijiet fis-27 t'Ottubru 2000 *ai termini* tas-sub-inċiż (d) fuq imsemmi; spejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------